

המתכונן המעשי ל'ליל הסדר' רגוע

ההגהה ההלכתית על ידי הגה"ח רבי אריה צבי רוטנברג שליט"א

בפרוס חג הפסח תש"פ הבעל"ט (פ"ה פעמים ס"ח = בגימטריא ה'תש"פ), כאשר רבבות אברכים בכל קצווי תבל נערכים (לראשונה בחייהם, ומבלי שתכננו כך מראש) לערוך את הסדר בביתם, תחת הרגלם להיות מסובים על שולחן הוריהם - תוהים רבים במבוכה, 'איך עושים זאת?...'

הם יודעים ש'זה אפשרי', הם בטוחים ש'הם מסוגלים', אבל עדיין מתקשים לראות את עצמם כאילו הם יושבים בראש שולחן הסדר והכל מאורגן כדבעי. הם יודעים היטב איך עורכים סדר, שכן מאז היותם ילדים קטנים הם מסובים על שולחנם של אבא וסבא, אלא שמעולם הם לא היו שותפים מלאים לארגונו ותכנונו של סדר. אתגר זה מוטל עליהם לראשונה, ואצל רבים אין זה רק ליל הסדר ויום טוב, אלא גם הכנת הבית והעמדת המטבח לפסח.

לטובתם ולתועלתם, מוגשת רשימת ההתארגנות הבאה, והנחת היסוד היא: תוצאה מושלמת מושגת בהיערכות מוקדמת. היערכות מתחילה בתכנון, ותכנון מצריך חשיבה מעשית וירידה לפרטים.

חשוב להדגיש: הנהגת ימי הפסח מצטיינת במסורת המועברת מדור לדור, וכמעט ולא יימצאו שני בתים בישראל שמתנהגים במדויק באופן זהה בכל הפרטים. לכן, בכל מקום שמתעוררת שאלה לגבי מנהג הנהוג אצלכם, מן הראוי להזדרז לקיים את השאל אביך ויגדך'.

בד בבד ולמרות האמור, יש לקחת בחשבון כי יש שינויים בין דברים שיכולים להיות נהוגים בעריכת סדר למשפחה גדולה, לבין מה שנחוץ להעדיף כשמדובר בשולחן סדר של משפחה צעירה.

קדימה, יוצאים לדרך ---

•••

בימים אלו שאנו מודרכים להשתמש בכלי הדמיון, כפי שהורנו חז"ל במסכת פסחים "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" - נעשה זאת גם בבואנו להיערך לקראת ליל הסדר.

שימו לב: אנחנו הולכים לרדת לפרטי-פרטים, כי זו הדרך - היחידה, או לפחות הקלה והבטוחה - להצליח למלא את משימת ההיערכות באופן מיטבי.

לאורך ההדרכה המעשית, תשולבנה טבלאות, ולהמחשה תמולאנה המשבצות בתשובות אפשריות. אל תשתמשו בטבלאות הפזורות על פני ההדרכה, אלא בטבלאות הריקות המצורפות בסיכום כל ההדרכה (עמודים 5-6).

במקביל, אנחנו חייבים להגדיר מראש את זמני ההכנה של כל פרט, ולצורך זה נצרך רשימות של מוצרים שצריכים שיהיו בבית (עמוד 9), וחשוב לוודא שיש לכם בבית את כל שתזדקקו לו (כמובן שכל אחד יכול וצריך להוסיף פריטים שזכורים לו. הוסיפו גם מה שרכשתם, וזה יעזור לכם בשנים הבאות...). כמו"כ תצורף טבלת משימות מפורטת ככל הניתן (עמודים 7-8), וננסה גם להתאים את הזמן הרצוי לביצוען.

•••

ובכן, אברך יקר: ברגע זה אתה מדלג כמה ימים קדימה, והנך מצוי בליל חמשה עשר בניסן, ליל הסדר, והשעה היא שמונה וחצי בלילה אשר כיום יאיר... עצום לרגע את עיניך ודמיין את הרגע המופלא והמרומם של כניסתך אל הסלון בו אתה ניגש לערוך את ליל הסדר.

נסקור את החדר ונבדוק: היכן אתה יושב ועל מה אתה מסב? במידה ושינית את מקום הישיבה, היכן ניצבים הפמוטות? באיזו צורה מסובים יתר בני המשפחה? היכן יושבים הילדים הקטנים, באופן שיהיו שותפים לשולחן הסדר אך לא יהיו מסוגלים להפוך אותו...?

☞ הבה נשתמש בטבלה, ונמלא את כל הפרטים:

שאלה	תשובה	הערות להכנה
היכן אתה יושב?	לרוחב השולחן	היות ואני מסב על הספה, והשולחן צר לכל הדברים.
על מה אתה יושב? (כסא/ספה)	ספה	לבדוק, אם מזיזים את השולחן והספה, כמה מקום נשאר לעבור בחדר.
על מה אתה מסב?	2 כריות	לבחור כריות, להתאים ציפוי.
היכן מוצבים הפמוטות?	בסוף השולחן	צריך לפתוח את השולחן, שיהיה מספיק מקום לנרות.
היכן יושבים יתר בני הבית?	במרווחים מתאימים	עורך הסדר זקוק למספיק מקום: למצות ולקערה. גם יתר המסובים צריכים מקום לצלחת/גביע ולהגדה. בשולי השולחן ניצבים הנרות.
היכן כסא האוכל של התינוק?	זכרנו לנקותו והוא במקומו	יש לקחת בחשבון את המרחק הסביר, שהתינוק יהיה שותף ל'סדר' אך גם לא ישבש את הסדר...

כזכור, אנו עוברים לטבלה הריקה וממלאים את כל השורות בהתאם למצטייר בדמיונו של כל עורך-סדר, ולפי מה שמתאים לכל בית. אחרי שמילאנו את טבלת השאלות באופן המותאם לנו, נמלא מיד את רשימת הקניות/המטלות, בהתאם למה שאפשר לעשות מיד ומה שצריך לסמן לביצוע בזמן הסמוך.

•••

כעת, ניגש לבחון את שולחן הסדר עצמו: בראש השולחן, היכן שאתה אמור לשבת, תונח הקערה והמצות (אם נהוג אצלכם שהקערה אינה מונחת על המצות, עליך להשאיר מספיק מקום לשתיהן), ולצדן כוס היין וההגדה. (למותר לציין: לא חייבים לרכוש 'קערה', אלא להקדיש צלחת נאה שעליה יונחו 'סימני הקערה').

הבט גם על מקומותיהם של יתר המסובים ובדוק: באלו הגדות תשתמשו? האם לכל אחד יש כוס נאה? (הערה הלכתית: הגעלת גביעים שבשימוש כל ימות השנה - היא לכתחילה בכל השנים! גביע נאה שהגעילוהו, מהודר יותר ל'שולחן הסדר' מגביע פשוט שנרכש לפסח! אולם יש להעיר, שהרב לנדא זצ"ל היה מורה לחומרא בהגעלת גביעים שיש להם שפה (עגולה מקופלת) שקשה להגעילם).

☞ שוב נשתמש בטבלה, ונמלא את כל הפרטים:

שאלה	תשובה	הערות להכנה
האם יש לי קערה?		במידה ולא, ארכוש/אבחר צלחת גדולה נאה למטרה זו.
באיזו הגדה אשתמש?		יש הגדות עם הדרכה מעשית בהירה, או להיעזר בחוברת הלכתית שתהיה מונחת עם ההגדה.
באיזה יין / מיץ ענבים נשתמש?		
האם יש לי גביע לפסח		
לכמה גביעים אני זקוק?	מספר המסובים, ו'כוס של אליה'	
באיזו הגדה ישתמשו בני הבית?	עלי לרכוש הגדות, כולל כאלו שמתאימות לילדים.	חנויות הספרים מבצעים משלוחים. לא כדאי להמתין לימים האחרונים.
באלו כלים ערוך השולחן?	צלחת וסכו"ם, גביע, צלחות קטנות ל'כרפס' וכדו'.	יש מכינים 'כלי פגום', שלתוכו ישפכו את 'יין המכות'.

איננו ממהרים להתקדם, אלא ממלאים את הטבלה האישיית של כל השאלות.

לאחר מכן נוודא שגם בטבלאות המטלות/הקניות אנו מתייחסים לכל הפרטים הנוגעים לטבלה זו.

•••

על השולחן ניצבת כבר ה'קערה', ועתה עליך להכינה לקראת עריכת ה'סדר'.

בהיערכות מוקדמת, לא רק שכל פרטי ה'קערה' יהיו מוכנים, אלא שגם תדע איך מסדרים את ה'קערה' (או: באיזה מקום ב'הגדה' מופיע הסדר).

לאחר שהכנת והבאת את ה'קערה' לשולחן, הבא גם את שלוש המצות (ובהישג יד את קופסת המצות).

👉 ניעזר בטבלה, כדי להיזכר ב'רשימת הרכיבים' של 'סימני הקערה':

שאלה	תשובה	הערות להכנה
כרפס - במה אתה משתמש?	תפ"א מבושל / צנון	חתיכות קטנות 'פחות מכזית'
מרור/חסה - מתי מכינים?	שוטפים ובודקים בערב פסח	רכישת חסה, קרוב לפסח, מחמת טריות.
כורך/חריין - איך ומתי מכינים?	מגרדים בער"פ, ושומרים בכלי סגור.	יש להכין כמות מספקת של חסה, עבור 'כורך' למי שלא אוכל חריין.
זרוע - יש לי?	כן. קנייתי וצליתי כנפי-עוף.	צליית ה'זרוע' בער"פ על הגז הביתי.
ביצה - הכנתה?	כן. מבושלת וצלוייה.	צליית ה'ביצה' בער"פ על הגז הביתי.
חרוסת - מי הכין לי?	אני. כ"כ פשוט.	תפוחי עץ ואגסים, שקדים, יין וזנגביל (אפשר להוסיף סוכר) - לערבב בבלנדר-יד.
מי מלח - באיזה כלי זה מונח?	כלי פשוט (שקוף) עם מכסה	הכיסוי נועד לשמור על המליחות שלא תפוג.
מה מקום המצות בתחילת ה'סדר'?	בהישג יד	

...

לקראת עריכת הסדר, חשוב מאד להתכונן לחלק התוכן, דהיינו לערוך 'היכרות מוקדמת' עם ה'הגדה', כדי שתוודא שהנך זוכר את האופן הפשטני של ניהול הסדר - מ'קדש' ועד 'ואתא הקדוש ברוך הוא'.

אחת המתנות המופלאות שכל עורך-סדר זוכה בה, היא מצות 'והגדת לבנך' באופן מלא. עד כה יכולת לצאת ידי חובה בסיפורו של אביך/חמייך שעל שולחנו היית מסב עם ילדיך, ואילו בשנה זו הנך עומד לזכות להדר במצוה זו.

הרמב"ם מגדיר את מצות 'והגדת לבנך', ואומר כי "מצוה להודיע לבנים ואפילו לא שאלו", ומוסיף כי "לפי דעתו של בן אביו מלמדו" - "כיצד? אם היה קטן או טיפש אומר לו: 'בני, כולנו היינו עבדים, כמו שפחה זו או כמו עבד זה, במצרים, ובליילה הזה פדה אותנו הקב"ה ויוציאנו לחירות'. ואם היה הבן גדול וחכם, מודיעו מה שאירע לנו במצרים ונסים שנעשו לנו על יד משה רבינו, הכל לפי דעתו של בן".

נמצא כי אפילו לבן קטן או טיפש לא מספיק להגיד את נוסח ההגדה "עבדים היינו", ויש לתאר לו את המציאות האומללה של עבדות, "כמו שפחה זו או כמו עבד זה", ולאחמ"כ לספר את יציאת מצרים שפדה אותנו הקב"ה והוציאנו לחירות. עליך למצוא זמן וניסוח מתאים לבני הבית, בהתאם לגיל ולרמת ההבנה והקשב, כדי לדבר על מצב הגלות ומצב החירות (זו הסיבה שארבע הקושיות נושאות את ההפכים הללו).

להגיד 'וארט' יפה על ההגדה, או רעיון חסידי עמוק על שגב הליל הקדוש - לא יכול לבוא על חשבון קיומה הבסיסי של מצות 'והגדת לבנך'. לפיכך, רצוי להשקיע כמה שעות ולסדר אי אלו נקודות משמעותיות, בהן תתעכב ותסביר באופן הפשוט, כדי לקיים מצות 'והגדת לבנך' וכדי לסייע לכל המסובים להיות שותפים ל'סיפור יציאת מצרים'.

(אפשר לנצל חלק מ'שבת הגדול' תרתי משמע... ובפרט באמירת ההגדה אחה"צ, כדי להתכונן לקראת סיפור יציאת מצרים, מה גם שאנו נמצאים כבר לאחר ה'יכול מראש חודש' והשעה מסוגלת).

בנוסף, ידוע מה שאמרו צדיקים ש'ליל הסדר' מסוגל להחדיר אמונה בצאצאים, להבין ולהשכיל את המסר העמוק של סיפור יציאת מצרים, "למען תספר... וידעתם כי אני ה'". בימים אלו, כאשר השי"ת מגלה עצמו בעולם בבחינת "למען

תדע כי אני ה' בקרב הארץ", כה פשוט הדבר, אבל גם את זה אי אפשר להשיג בלי הכנה מוקדמת. חשוב ומועיל להקדים ולהגדיר מסר קצר חד וקליט, מותאם לרמת בני הבית, וגם לדעת מראש היכן ומתי מועבר המסר.

...

היערכות די פשוטה היא ל'שולחן עורך', אך ראוי לזכור ולשים לב, שבדרך-כלל לא אוכלים הרבה בסעודה זו. ה'כזיתים' של המצה והמרור מחד, מחוגי השעון הנעים לקראת חצות מאידך, וחסידיים ואנשי מעשה חשים במוחש את דברי ה'קדושת לוי' (ליקוטים) על הפסוק "ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלוקים אשר עשה עמכם להפליא", שהשובע בא מההלול להשי"ת ולא מהאוכל.

בנוסף, יש לקחת בחשבון את הלוי"ז של הפעוטות, שעלולים לרצות לאכול בשעה מוקדמת יותר, והדבר יבוא על חשבון ניהול ה'סדר' ואמירת ה'הגדה'.

בעלי הנסיון (מה שאתה הולך להיות בעוד שבוע...) יודעים לומר, כי התבלין השימושי ביותר ב'שולחן עורך' הוא סבלנות. אולי תופתע אבל אל נא תצטער לדעת מראש, שזו תהיה השעה הכי קשה בכל ה'סדר'... פתאום תמצא את עצמך לבד ליד השולחן, ממתין שתוגש המנה הבאה, בלי 'זמירות לליל הסדר', הילדים כבר במיטה, ואתה רק רוצה לא לאבד את ההתרוממות וההתלהבות. תרצה לעיין בספר ולהיתפס ברעיון, וכדי להצליח - תזדקק להשתמש ב'סבלנות'.

כי אין דרך למנוע את המציאות הטכנית של 'שולחן עורך', אבל יש דרך אחת למנוע את ההרגשה השלילית: לדעת מראש, להתכונן, לדבר על זה, לצייר את זה באופן מוחשי, ו...להחליט ש'זה לא מה שיקלקל לי את ההרגשה הטובה'. כי בעוד זמן קצר תגיע ל'צפון', לאכילת 'אפיקומן', ולאחר מכן לאמירת 'הלל הגדול' ובס"ד תשוב להתרוממות.

...

'עד שתחטפנו שינה', כפשוטו...

השנה אינך מתארח שצריך להתחשב בתנאי האירוח וכיו"ב, אלא הנך עורך את הסדר בביתך, וככל שתוכל ותהיה מסוגל - בוודאי תחפוץ להוסיף לשבת ליד שולחן הסדר ולעסוק ב'סיפור יציאת מצרים' או באמירת 'שיר השירים'.

ושוב, כדי שזה יקרה, מילת המפתח היא: היערכות מוקדמת ותכנון מדויק.

אם תרצה שכך ייראו לילות הסדר בביתך, שאבא נשאר לשבת על ספת ההסבה בראש השולחן וממשיך את עבודת הלילה הנשגב, טיטיב ותועיל אם תנהיג זאת מן השנה הראשונה, מהשנה...

תוכל למזוג לך כוס תה (יש לך תמצית?), או כל משקה שטעמו קל (מים, סודה וכדו').

👉 ולסיום, נשתמש שוב בטבלה קצרה המתייחסת לנקודות האחרונות, ונמלא את הפרטים בטבלה הריקה:

שאלה	תשובה	הערות להכנה
במה תעיין בשעת הסעודה?	בשמועסן.	רצוי לבחור מראש את הקטעים שהתחברת אליהם, ושהיית רוצה לחוש את טעמם על שולחן הסדר.
האם תשיר בסעודה?	בוודאי.	לא בושה לתכנן מראש את השירים שנשיר בסעודה.
מה תעשה אחרי סיום הסדר?	אגיד 'שיר השירים', ואח"כ...	האם הנך יודע לשער כמה זמן אורך 'שיר השירים'?
האם הכנת תה?	כן.	כנהוג, ברתתי את עלי התה.
במידה ותתפלל ביחידות, מתי?	בשעה 9:00	אקרא קר"ש בזמנה, ואתפלל 'תפילה בזמנה'.

...

כאשר זכינו לסדר אותו (בדמיון ובתכנית), כן נזכה לעשותו בסיעתא דשמיא, והלוואי שנזכה השתא הכא בירושלים הבנויה, לאכול מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר המזבח לרצון, ונאמר לפניו שירה חדשה הללוי-ה.

טבלאות מעקב למילוי אישי

טבלה א' →

הערות להכנה	תשובה	שאלה
		היכן אתה יושב?
		על מה אתה יושב? (כסא/ספה)
		על מה אתה מסב?
		היכן מוצבים הפמוטות?
		היכן יושבים יתר בני הבית?

טבלה ב' →

הערות להכנה	תשובה	שאלה
		האם יש לי קערה?
		באיזו הגדה אשתמש?
		באיזה יין / מיץ ענבים נשתמש?
		האם יש לי גביע לפסח?
		לכמה גביעים אני זקוק?
		באיזו הגדה ישתמשו בני הבית?
		באלו כלים ערוך השולחן?

טבלה ג' →

הערות להכנה	תשובה	שאלה
		כרפס - במה אתה משתמש?
		מרור/חסה - מתי מכינים?
		כורך/חריין - איך ומתי מכינים?
		זרוע - יש לי?
		ביצה - הכנתי?
		חרוסת - מי יכין לי?
		מי מלח - באיזה כלי זה מונח?
		מה מקום המצות בתחילת ה'סדר'?

טבלה ד':

הערות להכנה	תשובה	שאלה
		במה תעיין בשעת הסעודה?
		האם תשיר בסעודה?
		מה תעשה אחרי סיום הסדר?
		האם הכנת תה?
		במידה ותתפלל ביחידות, מתי?

זה המקום להכין טבלאות נוספות, או להוסיף שורות לטבלאות הקיימות,

וככל שתוסיפו תכנון לפרטי-פרטים - כך תחושו מוכנים יותר לעריכת הסדר ברוגע ובישוב הדעת.

מטלות וביצוען

משימה	מתי מבוצעת	הערות לביצוע
ניקוי הקפוטה וה'ספאדיק'	מוצאי שבת הגדול	לזכור לנקות כיסים!
מדידת ותיקון קיטל	מומלץ להקדים, כדי להתאים מידה	בהתאם למנהג אבות - אם נהוג שעורך הסדר לובש.
ניקוי פמוטות וכלי כסף	רצוי, עד י"ב בניסן בערב	אפשר להשתמש באותם בזיכי-זכוכית של כל השנה, אבל להימנע משטיפתם במים חמים בכיור של פסח.
רכישת כלים למטבח	רצוי, עד י"ב בניסן בערב	להשלים גם הגעלה/טבילה של מה שצריכים.
להכין הגדות	מומלץ להקדים.	כ'עורך-סדר' לא יהיה לך זמן לעיין בווערטער. עדיף למצוא הגדה שימושית, ויש לוודא את הנוסח.
הכנת תעסוקה לחול המועד	מומלץ להקדים.	לקחת בחשבון שנמצאים כל הזמן בבית, ואין עושים מלאכה שלא לצורך המועד, וזקוקים לתעסוקה.
רכישת ירקות טריים	י"ב/י"ג ניסן	רצוי להקדים, בגלל הלחץ בחנויות.
שטיפת חסה / בדיקה מתולעים	י"ג ניסן	לשמירת הטריות, לא כדאי להכין לפני י"ג בניסן. להכין כמות מספקת למרור וכורך.
שטיפת ביצים	י"ג ניסן	חמירא סכנתא: בביצים שטופות יש להקפיד מאד על תנאי אחסון, ולכן אין צורך לשטוף את כל הביצים לפני יו"ט, ואפשר לשטוף סמוך לשימוש.
שטיפת בקבוקי יין / מים וסודה	י"ג ניסן	כל דבר שעולה על השולחן, נשטף ומנוגב!
הכנות לבדיקת חמץ	י"ג ניסן אחה"צ	להכין מספיק זמן, לניקוי יסודי של הבית. פתיתים, הטמנתם (לא במטבח!), אפשר/רצוי להכין רשימה עם מיקומי הנחתם.
בדיקת חמץ	אור לארבעה עשר	לגשת לבדיקת חמץ במתינות ובשמחה. רצוי להכין את כל בני הבית מראש, בהתאם לגיל ולרמת ההבנה, שיידעו באיזה אופן תבצע הבדיקה.
לאחר בדיקת חמץ	אור לארבעה עשר	להניח את כל החמץ שבבית במרוכז במקום אחד שמור ומסומן, לשריפת חמץ (לצורך את הלולב). לזכור להוציא את שקית שואב האבק, לנקות את המטאטא. האם נבדקו כל הכיסים?
סימון מקומות/ארונות שנמכרו לגוי	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	לא להסתפק בסימון. יש לסגור באופן שלא יפתחו בטעות.
הכשרת תכשיטים	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	
ניקוי כסאות אוכל של תינוקות	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	
העמדת השולחן והכסאות	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	ליד כרית ההסבה, להכין מגבת אישית.
לחתוך מפות ניילון	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	להכין כמות מספקת.
עריכה ראשונית של השולחן	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	לשקול לפרוס מפת ניילון נוספת, למקרה שיזדקקו להחליף ניילון באמצע ה'סדר' עם הילדים.
הכנת הפמוטות לקראת יו"ט	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	להכין נרות גדולים שידלקו עד סיום הסדר.

לבדוק שיש מספיק מצות שלמות / לבדוק כפולות. לוודא שהופרשה חלה.	ערב פסח / או אחרי בדיקת חמץ	בדיקת המצות
אם יתאפשר לקיים 'שריפת חמץ' כרגיל, או ע"י שליח כפי שיורו הרבנים הלכה למעשה. לפני סוף הזמן: לצחצח שיניים ולהדיח הפה בחמין.	ערב פסח	ביעור חמץ
גם צחצוח נעליים רצוי קודם חצות. להשתדל לסיים כביסות, ולכה"פ להפעיל את המכונה קודם חצות.	לא יאוחר מערב פסח קודם חצות (בקציצת צפורניים אפשר להקל בדיעבד)	תספורת / קציצת צפורניים
לוודא שאין תוויות מוצמדות לבגדים.	ערב פסח	הכנת הבגדים החדשים
לנצל שעה פנויה, מוקדמת ככל הניתן.	ערב פסח	סגולת ר"ש אוסטרופולי
לקלף, לחתוך 'פחות מכזית' ולהכין בכלי סגור.	ערב פסח	הכנת הכרפס
במגרדת ידנית נשמרת חריפות בלי טעם לוואי. לשמור בכלי סגור, שהחריפות/מרירות לא תפוג.	ערב פסח	הכנת ה'חריין'
נוטלים כנף עוף מבושל, נועצים מזלג וצולים על להבת הגז. יש שמשתמשים במפרקת (גרון), וכ"א ינהג כאביו.	ערב פסח	צליית הזרוע
להניח ביצה מבושלת על משטח הלהבה עד לצלייתה. אפשר להיעזר בכף, שלא תתגלגל לצדדים.	ערב פסח	צליית הביצה
לפי הנהוג במשפחתכם, אבל הבסיס הוא: תפו"ע ואגסים, שקדים, יין וזנגביל (אפשר להוסיף סוכר) - בבלנדר יד וכדו'.	ערב פסח	הכנת החרוסת
קערה וספל נקיים לגמרי. רצוי שלא יהיו על הרצפה, מפני שמגישים אותם לשולחן.	ערב פסח	הכנת ה'ורחץ' וה'רחצה'...
לאחסן בכלי סגור. (בדיעבד אפשר להכין בליל יו"ט)	ערב פסח	הכנת מי מלח
	ערב פסח	בישול ביצים קשות
כדי להקל על חוסר הסבלנות של ילדים רכים, אפשר להכין שקיות עם 'כזיתים' קטנים של מצה ומרור.	ערב פסח	הכנת 'כזיתים'
להכין מיני מתיקה / תעסוקה לזאטוטים.	ערב פסח	קליות ואגוזים
לסדר את הכלים על השולחן, באופן שיהיה מקום. בראש השולחן: להעמיד את הקערה (ריקה), את מפית המצות (ריקה), את הגביע וההגדה וכו'.	ערב פסח	עריכת השולחן
כל אחד מהמסובים צריך מקום לצלחת, לכוס, להגדה...		
לצורך הדלקת נרות יו"ט וכיו"ב.	ערב פסח	נר נשמה
לכוון כיבוי לשעה מאוחרת, לבדוק 'מצב שבת' במקרר	ערב פסח	שעון שבת
	ערב פסח אחה"צ	פלטה / מיחם וכיו"ב
להתקשר לפני החג לאחל 'גוט יום טוב' להורים, ולשמחם בבשורה ש'אנחנו מאורגנים פיקס'...	ערב פסח אחה"צ	כיבוד הורים
חשוב מאד!	ערב פסח אחה"צ	מנוחה
במקום שיחפצו בדגים ומרק בין 'כרפס' ל'יחץ'...	לפני עריכת ה'סדר'	ארוחה משביעה לילדים

רשימת מוצרים שצריך שיהיו בבית

מוצר	היכן ומתי רוכשים?	הערות
מפות שולחן לסלון ולמטבח		אם פותחים את השולחן, צריכים מידה גדולה
כיסוי נוסף לשולחנות		אפשר להשתמש בכל חומר, שיונח מתחת למפה, בשולחנות המשמשים לאוכל/לשתיה.
מפות ניילון		לחתוך מבעוד מועד, לפני יו"ט.
מגבות		בפסח אין משתמשים במגבות של כל השנה.
קיטל		בהתאם למנהג אבות.
סידורים, ברכונים וכיו"ב		קשה וכמעט בלתי אפשרי לנקות סידור לפסח.
מגש לנרות		לא חייבים מגש אחר, אבל חייבים לנקות היטב ורצוי לצפות היטב, שכן הוא עומד על שולחן שאוכלים בו חמץ.
מוצרי חשמל בסיסיים		קומקום / מיחם לשבת ויו"ט / פלטה חשמלית / מעבד מזון בסיסי / מסחטת מיץ / מקצף ובלנדר וכדו'
סט כלים לסעודה		כדאי להצטייד גם בכלי פלסטיק לילדים קטנים. לא לשכוח מוצצים ובקבוקים, מברשת ניקוי לבקבוקים.
סכו"ם נאה		לא הכרחי, אבל בד"כ מפרידים בין סכו"ם פשוט המשמש לבישול וכיו"ב, לסכו"ם המוגש לסעודה.
כלים וסכו"ם פשוטים		
כוסות לסעודת יו"ט ושבת		
קערה		לרכוש/לבחור צלחת גדולה ונאה.
מצות		
גביעים		כאמור, אין צורך לרכוש. אפשר להביא מההורים / להגעיל גביעים שבשימוש. מעבר למנין המסובים, להכין גביע ל'כוס של אליהו'.
מיץ ענבים		
יין		
פתחן לבקבוקי יין		במידה ומשתמשים בבקבוקי יין עם פקקי שעם. הזדמנות להזכיר גם פתחן לשימורים (למי שמשתמש). ובאותה הזדמנות, מפצח אגוזים.
תפוז/א/צנונית ל'כרפס'		כמנהג אבות.
כנף עוף ל'זרוע'		יש נוהגים להשתמש בגרוגרת עוף (גרון).
ביצים מבושלות ל'ביצה' ולסעודה		
רכיבים לחרוסת		תפוז ואגסים, שקדים טחונים, יין, זנגביל (וסוכר).
תמצית תה		יש לברור את העלים מבעוד מועד.